

כז א ב מ"י פ"ד מהל' מוקי ממון הלכה ג ועי' בהשגות ובמ"מ סמג עשין סח טו"ע ח"מ ס"י שגד ספ"ג א: כח ג מ"י שס סמג שס טור ש"ע ח"מ ס"י שגד ספ"ג א: כט ד ה מ"י שס ה' יא טו"ש"ע שס ס"ט: ל ו ז מ"י פ"ג מהלכות אבידה הלכה י סמג עשין עד טו"ע ח"מ ס"י רסו ספ"ג חז:

מוסף רש"י

כולן נכנסו תחת הבעלים. מתחייבין במקן כבעלים (ועי' חו"ד). שומר אבידה. שאלה אבידה והכניסה אל תוך ביתו ככתבי ואספתו אל תוך ביתך (ב"מ פב.). רבה אמר בשומר חנם דמי. ואינו חייב אלא בפשיעה (ב"מ סב.). רבי יוסף אמר בשומר שכר דמי. שגר מלוה (שם ושבושות. חו"ד).

פשיטא כיון דאפקוה קיימא לה ברשותיהו אכל מי"א. זהוילאזה לגזלה איירי מתני' כדמוקי לה זירושלמי וא"ת ומנליה דקיימא ברשותיהו אפי' להתחייב על מה שהיא מוקת דלהכי קאי דקתני וילאתה והזיקה דליכא למימר דכי היכי דמסקרה לשומר חנם והשאל נכנסו תחת בעלים ה"ה גולן דלגמא שומר הוא דמחייב אכל גולן לא דמנינו דברים שהשומר חייב והגולן פטור שהרי כחשה צהמה הכחשה דהדרג' וצפירות שהרקיצו מקצת מוכח צהגול קמא (לקמן ד' טז): דגולן אומר לו הרי שלך לפניך משום דלא חשיב שנינו ולא קניניה ופטור אפילו בפשיעה דלא קבל עליו שמירה אכל שומר כיון שמתחייב כחשה דלא הדר' וצהרקיצו כולם אס נעשו בפשיעה כמו כן יתחייב כחשה דהדרג' וצהרקיצו מקצתם כיון דקבל עליו שמירה דלמה לא יתחייב צוה כמו צוה שאין השומר קונה בשנינו ואפילו שאל דקי"ל דאף לשאל שמין כדרכ כהנא ורז אסי (לעיל ד' יא). ואין לומר דמתחייב לפי שאין יכולין לקיים צוה מלות השצה דמשתלם מגופו דצנן ורגל איירי מתני' ויש כאן השצה מעליא כשמחזירים אותה לבעלים וי"ל דצנר' הוא דגולן נכנס תחת הבעלים דכיון שהזיק מרשות בעלים שהיו חייבין בשמירתה ואין הבעלים יכולים לשומרה לפי שגזלה מהם יש על הגולן לשומרה לבענין וקוין אקרו בעלים כל מי שצדע לשומרה ולא דמי לתפסו יזיק לר"ע (לעיל ד' טז): דאפי' שומר חנם אינו על חלק חצירו דשותף אין מתכוין להחזיק רק בשלו ואינו צא להזיקא חלק חצירו מרשותו כמו גולן ועוד כיון דגולן קמה ליה ברשותיה גס לענין אונסין יש לחשב בעלים יותר משותף והכי משמע לישנא דקמה ברשותיהו לכל מיילי יש לו להועיל כאן:

המעמיד בהמת חבירו ע"י קמת חבירו חייב. ואע"פ שאין הצהמה שלו חייב מטעם שן ורגל דאע"ג דכתיב בעירה כדדייה חשיבא הואיל והוא עשה כמו מדליק פשתנו של חצירו צנרו של חצירו אכל אין לפרש דמחייב מטעם אש דצרי הזיקא והוי כאלו נותן לשם אש ואע"ג דפטרינן נותן סס המות לפני צהמת חצרו שאני התם או משום דלא עבדא דאלה או משום דה"ל שלח תאכל כדלמך לעיל (דף קמ:). דא"כ מטעם זה ה"ל להתחייב [א] אפילו צרה"ר ולא משמע צשום דוכתא דלחייב ברשות הרבים שן אפילו מקרב צהמתו אכל הפירות ומעמידה עלייהו: **הבישה** אמרת לן. ותחילה היה סובר דמעמיד צהמה היינו שמחזיק צידו האפסר ומוליכה ממש על הקמה ומעמידה שם ולהכי הוה פשיטא עפי: **וליסמים** נמי שהבישה. לגזלה מיירי כדמוקי לה זירושלמי ולא חשיב לה מילתא דפשיטא כמו שהיה חושב המקשה ולא חייש לפרש למה אין פשיטא לפי שקל להצין: **בההיא הנאה דלא קבעי ר'מירב ריפתא לעניא**. משום דעוסק במלוה ודוקא צשעה דמתעסק צה כגון שותף לנורכה או משום עסק שצריך לה לאצירה אכל צשזיל שאצירה צביתו לא יפטור מלמיתב ריפתא לעניא כיון שיוכל לקיים שתייהם כדמוכח צסוכה (דף כה. וסס) דלא נפקא לן מקרא דעוסק במלוה פטור מן המלוה [ב] אלא דוקא היכא שאינו יכול לקיים שתייהם וצנר' הוא דלטו אדם שיש לו תפילין צראשו וליצית צצגדו ומזוזה צפתחו יפטור מן המלות ועוד דצפרק אין צין המודר (גריס ג): אמר דפרוטה דרז יוסף לא שכיח ואי פטרות ליה כל זמן שהאצירה צביתו שכיח ושכיח הוא פסק ר"ח וה"ג דהלכה כרז יוסף משום דאמרינן צאין צין המודר (סס) דכ"ע אית להו פרוטה דרז יוסף ואפילו מאן דשרי למודר להחזיר אצירה לא שרי אלא משום דפרוטה דרז יוסף לא שכיח ואור"י דאציה ראייה כלל דגס רצה מודה לרז יוסף דעוסק במלוה פטור מן המלוה אלא דס"ל דלא נעשה שומר שכר צכך ומ"מ הוא נהנה לכך אסור למודר אכל לא הוה שומר שכר ואין לדקדק נמי צשמעתין דהלכה כרז יוסף דמשני רז יוסף לעולם צגינתו המשתמרת וקמ"ל דלא צעינן דעת בעלים כרצוי אלעזר והכי מוקי לה סוגיא דאלו מציאות (צ"מ ד' טו. וסס) כי נראה דרצה קבלה מרז יוסף דקרא דכר"א אמי ורצה נמי שהיה מדקדק מתחילה דכשומר חנם דמי לא משמע ליה קרא אלא אסמכתא צעלמא דהא טעמא משום דמאי הנאה קא מני ליה כלעיל ולא פליגי רצה ורז יוסף אלא צצנר' צעלמא וה"פ דההיא דאלו מציאות (סס ד' נא). אי דמנטר' לרצה כדאית ליה מפשיעה לרז יוסף כדאית ליה מגניבה ואצירה פשיטא דלהא לא כריך קרא [ג] ונראה לר"י דהלכה כרצה בכל מקום לגזי רז יוסף צר מסדה ענין ומחנה כדאיתא צמי שמת (צ"ב ד' קמג): ואין לפרש דהיינו דוקא צצבא צתרא כמו שיש מפרשים מדלמך צמי שאחזו (גיטין ד' עד: וסס) ותצנר' הוא קי"ל כרצה וצהא אין הלכה כרצ"ג ואין לומר דשמא צההיא מילתא קיימא לן דהלכה כרצה דהוה ליה למימר והא קי"ל צהא הלכתא כרצה כדלמך וצהא אין הלכה כרצ"ג ועוד דצפרק המפקיד (צ"מ מג). גזי מפקיד מעות אכל שולחני מותרים ישתמש צהן (צ"מ) (צ"מ) לא ישתמש צהן) לפיכך אס אצדו חייב צאחריותם קאמר רז נחמן דקי"ל כוותיה צדיני נאנסו לא דמשום שהמירו לו חכמים להשתמש צהן אינו נעשה רק שומר שכר א"כ צאלו מציאות (סס דף כט). גזי מה יהא צדמיים רצי טרפון אומר ישתמש צהן לפיכך אס אצדו חייב צאחריותן לא הוי אלא ש"ס כמו שאמר שם לרצה ואין לומר דהתם מודה רז נחמן דחייב צאונסין משום היתר משמיש משום צבלאו הכי היה שומר שכר שהיה שומר אצירה דאין זה צצנר' דמשום שני (ס) צצרות דפטור מלמיתב ריפתא לעניא ועוד דמותר להשתמש לא יעשה צשזיל כך שאל אלא ש"ס צעלמא ועוד יש להציא ראייה דהלכתא כרצה כדמוקי סתמא דגמרא (ס) מתנימין דהאומנין (צ"מ דף פ): הלואה על המשכון שומר שכר מחורתא דלא כרצי אליעזר דלמך דלמך צמלוה חצירו על המשכון ואצד יצצע ויטול מעותיו ולרז יוסף הו"מ לאוקמה אפילו כרצי אליעזר דלמסקנא מוקי כולוהו אליציה ופלוגומייהו צמלוה כריך למשכון אי מלוה קעביד אי לא פ"י שצריך למשכון להשתמש צו ופוחת לו והולך מהלואתו כך פירש התם צבונטרס וא"כ הו"מ לאוקמה מתנימין צאין כריך למשכון דכ"ע מלוה

כיון דאפקוה. איכא משיכה ושינוי רשות דהוי קנייה לכל מיילי: **דקמו לה צאפה**. שלא משכוה אלא עמדו צפניה לכל ד' שלא תלך אנה ואנה אלא לקמה לאכול: **מעמיו**. משמע שאחזה צידו ומוליכה לקמה: **הכישב**. צמקל אמרת לן צההיא דהמעמיד ומשום הכי מיחייב: **ולפטים נמי דהכישוה**. צמקל ואשמועינן מתני' דהכישוה צמקל זו היא משיכה: **אלא פסחיו דשומר**. והכי משמע מסרה שומר לרועה נכנס הרועה מחתיו ואולי צעלים ומשתעו דינא צהדי שני והראשון מסתלק: **שומר שסמר לשומר חייב**. אפילו צאונסין דלמך ליה מפקיד אמת מהימנת לי צשצועה איהו לא מהימין לי צשצועה שגאנסה צפ' המפקיד (צ"מ לו:). **לצויליה**. לתלמידי: **שומר אצירה**. הכניס אצידת חצירו לציתו כדכתיב ואספתו אל תוך ביתך וגו' (דברים כב): **דלא צעי למיכז רפסא לעניא**. דהעוסק צמלוה פטור מן המלוה מוצלכתך צדק"י נפקא לן צבס"י סוכה (ד' כה). המזירה

למימסר לברזיליה איכא דאמרי מדקתני מסרה לרועה ולא קתני מסרה לאחר ש"מ מאי מסרה לרועה מסר רועה לברזיליה דאורחיה דרועה למימסר לברזיליה אבל לאחר לא לימא מסייע ליה לרבא דאמר רבא ישומר שסמר לשומר חייב אמרי לא דלמא אורחא דמילתא קתני והוא הדין לאחר: **איתמר** שומר אבידה רבה אמר כשומר חנם דמי רב יוסף אמר וכש"ש דמי רבה אמר כשומר חנם דמי מאי הנאה קא ממי ליה רב יוסף אמר כש"ש דמי יבההיא הנאה דלא בעיא למיתבי ליה ריפתא לעניא הוי כש"ש איכא דמפרשי הכי רב יוסף אמר כש"ש דמי כיון דרחמנא שעבדיה בעל כורחיה הלכך כש"ש דמי (סימן החזירה לעולם השב חייא אמרת נשבר שכר) איתיביה רב יוסף לרבה החזירה

לחזיק רק בשלו ואינו צא להזיקא חלק חצירו מרשותו כמו גולן ועוד כיון דגולן קמה ליה ברשותיה גס לענין אונסין יש לחשב בעלים יותר משותף והכי משמע לישנא דקמה ברשותיהו לכל מיילי יש לו להועיל כאן:

א) לעיל מד: ט לעיל יא: צ"מ לו: א ט צ"מ טו. פב. שבוטת מד. מרים לג: ד (דברים ו), ט (ד"ה שלוח), ו (ד"ה אה), ו (ע"י צ"מ מג), ח מהר"ש צ"מ מה' שכל הגיה דמלת צצרות צ"ל שצרות, ט) (צ"מ פב).

הגהות הב"ח

א) חוב' ד"ה פשיטא וכו' דמה שהא ברשותו:

הגהות הגר"א

[א] חוב' ד"ה המעמיד כי אפילו צרה"ר כו. ג"צ אכל דכתיב' ספק דמי: [ב] ר"ה צההיא כו' אלא דוקא כו. ג"צ והיא' פ"צ דסוכה וע"ש ב"רן) וע"ש יטל לקיים שתייהם פטור תכנו דשעה שעסק אפילו יטל לקיים שתייהם פטור ע"ש: [ג] בא"ד ונראה לר"י דהלכה כו. ג"צ ור"י רמז"ס חולקין ע"י:

רבינו חננאל

פשיטא כיון דפקוב קיימא לה ברשותיהו. אמר רב מתנה אמר רב המעמיד בהמת חבירו על קמת חבירו חייב. מסרה לרועה נכנס הרועה תחתיו וכול'. ואוקימנא מסר בעל הבית בהמתו לרועה ומסרה הרועה לברזיליה. פ"י כרויליה רועה תחת ידו הרועה הגדול מקבל מבני אדם ויש לו אחרים תחת ידו שמוסר להן ויצאין ומרעין אותם ביצר, וכרוילא לרועה כמו ריש דוכנא למלמדי תינוקות. ומילתא ברירה היא דכל מאן דמסר לרועה אדעתא דמסר הוא לברזיליה, ולפיכך אין יכול לטעון אין רצוני שיהא פקודני ביד אחר, ומאחר שסמר לברזילא נפטור הרועה ודין בעל בהמה עם כרוילא. המוצא אבדה ואינו מכיר בעליה ושומרה עד שיבואו בעליה, רבה אומ' כשומר חנם דאמי דהא לית ליה הנאה מידי, רב יוסף אמ' כשומר שכר בההיא הנאה דלא בעי מיהב ריפתא לעני, דקימא לן מתעסק במצוה פטור מן המצוה. איכא דאמי' מאי טעמא שעבדי שעבדיה רחמנא בעל כורחיה הילכך הוי עלה שומר שכר. ואותיב ליה רב יוסף